

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, 22 100 Mariehamn

Tel. (018) 528600 växel, Fax. (018) 528601

www.miljohalsoskydd.ax

MILJÖTILLSTÅND

Beslut nummer Diarienummer
ÅMH-Pn 38/08 2008-0241

Beslutsdatum
22.10.2008

Sökanden

Ålands Elandelslag
Godbyvägen 193
AX-22100 Mariehamn

Ärende

Ansökan avser miljötillstånd för uppförande och drift av två vindkraftsparker (med arbetsnamnen Stenarna och Rödsjär) fördelade på två områden inom Hammarland, Eckerö, Jomala och Föglö kommuner.

Den i ansökan avsedda verksamheten är tillståndspliktig enligt:

- 11 § LL (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd (miljöskyddslagen),
- bilaga 1 punkt 4 a) LF (2000:35) om miljöskydd och miljötillstånd (miljöskyddsförordningen).

Ansökan innehåller även en i 13 § 2 mom. miljöskyddslagen avsedd begäran om verkställande av beslutet även om det inte vunnit laga kraft. Ärendet har inletts hos Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet 25.01.2008.

Beslut

Miljötillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet beviljar med stöd av 24 § miljöskyddslagen Ålands Elandelslag miljötillstånd för uppförande och drift av 14 vindkraftverk med en rotordiameter om 70-120 meter och en navhöjd om 65 -110 meter i Hammarland, Eckerö, Jomala och Föglö kommuner på de platser som framgår av bilaga 2.

Giltighet

Detta tillstånd gäller tillsvidare.

Ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor ska lämnas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet senast 31.12.2018. I det fall att ansökan om revidering av

tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 33 § 2 mom. miljöskyddslagen.

Tillståndshavaren kan med undantag av sprängningsarbeten utföra projektet i enlighet med tillståndsbeslutet trots eventuellt sökande av ändring, om denna i händelse av att tillståndsbeslutet upphävs eller tillståndsvillkoren ändras, hos Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ställer en garanti på 70 000 euro. Ålands förvaltningsdomstol kan förbjuda att beslutet verkställs.

Miljökonsekvensbedömning

Beslutet har i enlighet med 3 § landskapslag (2006:82) om miljökonsekvensbedömningar och 2 § landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömningar föregåtts av en miljökonsekvensbedömning. Miljökonsekvensbedömningen har utförts av konsult och tillställts Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet den 05.02.2008.

Villkor

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor utfärdade med stöd av 25 och 26 §§ miljöskyddslagen.

- 1) Ljudnivån från vindkraftverken får tillsammans med ljudnivåer från befintliga vindkraftverk inte överstiga 40 dB(A) uppmätt som A-vägd ekvivalent ljudnivå (LAeq) per dygn utomhus invid bostad för fast boende eller byggnad för fritidsboende.
25 § 1 mom. punkt 5 miljöskyddslagen
- 2) Den faktiska skuggeffekten (roterande skuggor) på bosättning (fast- eller fritids-) får inte överstiga 8 timmar per år (h/a). Detta innebär, som riktlinje, att åtgärder för att begränsa skuggbildningar ska vidtas då den förväntade skuggtiden överstiger 8 h/a.
25 § 1 mom. punkt 5 miljöskyddslagen
- 3) Tillståndshavaren ansvarar för att uppförande och driften av vindkraftverken samt byggande och nyttjandet av servicevägar inte föranleder fysiska skador på fornminnen.
25 § 3 mom. miljöskyddslagen
- 4) Byggnads- och sprängningsarbeten samt service- och underhållsarbeten får inte störa särskilt skyddsvärda fågelarter under deras parnings- och häckningstider.
25 § 3 mom. miljöskyddslagen.
- 5) För att trygga säkerheten vid sprängningsarbeten ska befintlig lagstiftning följas. Om sprängningsarbeten resulterar i att betydande mängder material frigörs, ska miljöbyråns naturvårdsenhet vid Ålands landskapsregering i god tid innan arbetet utförs underrättas.

6 § 2 mom. miljöskyddslagen

- 6) Till den del byggande och/eller driften av vindkraftverken skadar eller påverkar apollofjärilen (*Parnassius apollo*) på ett sådant sätt att dess fortplantning eller fortsatta existens på förekomstplatsen äventyras förutsätts tillstånd från landskapsregeringen enligt 15 § 2 mom. LL (1998:82) om naturvård.
25 § 3 mom. miljöskyddslagen
- 7) Bygandet och nyttjandet av den planerade servicevägen på Granhamns holmen får inte fysiskt skada jättegrytan (skyddsvärd biotop) på nämnda holmes södra strand.
24 § 3 mom. miljöskyddslagen
- 8) Tillståndshavaren ansvarar för att fågelfaunan och fladdermöss inventeras minst 3 ggr per år de 3 första åren efter att detta beslut vunnit laga kraft och under därpå följande 3 år inventeras 2 ggr per år. Vid val av tidpunkter för inventering ska särskild hänsyn tas till fåglarnas flyttperioder. Tillståndshavaren ska i samråd med miljöbyråns naturvårdsenhet vid Ålands landskapsregering uppgöra en plan för inventeringstillfällen. Om det visar sig att flyttfåglar väsentligt påverkas av vindkraftverkens drift ska Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet omedelbart informeras. Dokumentation över inventeringarna ska alltid sändas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet inom en månad efter respektive inventering.
24 § 3 mom. miljöskyddslagen
- 9) Vindkraftverken ska utrustas och färgsättas enligt luftfartsverkets direktiv. Så långt det inom ramen för dessa direktiv är möjligt ska rotorbladen färgsättas i ljusa färger som förhindrar uppkomst av reflexer. Vindkraftverken ska i övrigt underhållas så att de ger ett välvårdat intryck.
25 § 1 mom. punkt 5 miljöskyddslagen
- 10) Avfall som uppkommer i samband med uppförandet och driften av vindkraftparken ska föras till godkänd avfallsbehandlingsanläggning eller anläggning för slutligt omhändertagande.
8f § renhållningslagen
- 11) Vid avveckling av verksamheten ska tillståndshavaren avlägsna spår och rester från verksamheten samt utföra efterarbeten så att området i allt väsentligt återställs i ursprungligt skick. Meddelande om avveckling ska, i god tid innan avvecklingsarbetet påbörjas, göras till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.
5 och 41 §§ miljöskyddslagen

Beslutsmotivering

De planerade vindkraftverken, som maximalt är 14 till antalet, uppförs så att de bildar två mindre vindkraftsparker i skärgårdsmiljö (*semi-offshore*). Den ena parken som omfattar 6-8 vindkraftverk är belägen i skären mellan Hammarudda (Hammarland kommun) och Eckerös södra kust (nedan Stenarna) medan den andra parken omfattar 6 vindkraftverk lokaliserade i skären nordväst om Brättö i Föglö kommun (nedan Rödsjär).

Rotordiametern på vindkraftverken är 70-120 m, navhöjden 65-110 m och märkeffekten 2,0-3,5 MW. Den maximala energiproduktionen är beräknad till ca 140 GWh/a. För att åstadkomma plana byggnadsytor för vindkraftverkens fundament utjämnas berggrunden med betong. Fundamenten som är ca.1,5 meter höga och maximalt 10 m i diameter förankras med vajrar i berggrunden. Plana uppställningsytor kring fundamenten skapas främst genom att fylla skrevor och sänkor i terrängen med grus. Vid behov utförs sprängningsarbeten för att skapa ovannämnda plana ytor för fundament och uppställningsytor. Vägarna från vindkraftverken till närliggande stränder omfattar för respektive vindkraftspark knappt 1 km väg. På släta berg krävs inga åtgärder för att skapa dessa vägar. Klippskrevor och sänkor fylls däremot ut med grus och i vissa fall, framförallt vid vindkraftsparken Rödsjär på ön Rödsjär och Granhamns holmen, kommer träd (skogspartier) att avverkas. Vid stränderna anläggs landfästen (bryggor) i sten, betong och/eller grus.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet konstaterar, efter att ha prövat förutsättningarna för tillstånd, att projektet med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren kan förverkligas i enlighet med LL (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd. Vid tillståndsprövningen har de allmänna miljöskyddsprinciperna beaktats i den mån det inte har ansetts oskäligt att uppfylla dem. För verksamheten har fastställts tillståndsvillkor som förhindrar, förebygger och begränsar föroreningar. Vid fastställandet av dessa villkor har nyttan av de föreskriva åtgärderna vägts mot kostnaderna för sådana åtgärder. I beslutet har även beaktats bestämmelserna i LL (1998:82) om naturvård samt vad som i övrigt bestämts för att trygga allmänna och enskilda intressen.

Vindkraft är en förnyelsebar energikälla och är ur miljösynpunkt ett av de bästa beprövade alternativen för att utvinna energi. Vindkraftverk kan emellertid potentiellt medföra skador på naturen och orsaka olägenhet för människors hälsa på grund av buller, roterande skuggor från rotorbladen och reflexer samt visuellt upplevas som ett störande inslag i landskapsbilden. Bortsett från ett fritidshus, beläget på Rödsjärs ören ca 500 m från närmaste vindkraftverk på ön Rödsjär, är de närmaste byggnaderna avsedda för övernattnings på ca 1 km och 1,5 km avstånd från parkerna Rödsjär respektive Stenarna. Genom villkor om högsta ljudnivå, rotorbladens färgsättning och maximitider för störande roterande skuggor säkerställs att olägenhet för människors hälsa inte kommer att föreligga under vindkraftverkens drift.

Driften av vindkraftverken och verkens existens i sig medför ett visst intrång på kulturvärden p.g.a. de förhållandevis korta avstånden mellan verken och fornlämningar. Lämningar av kulturhistoriska värden finns vid vindkraftsparken Rödsjär på ön Rödsjär och Granhamns holmen samt vid Stenarna på Båkensjär, Högsjär och Vättingen. Särskilt betydelsefulla är fornlämningarna på Granhamns holmen. I detta tillstånd föreskrivna villkor tryggar dock att fysiska ingrepp i existerande fornlämningar inte sker vare sig under själva uppförandet av vindkraftverken eller under dess driftstid. Det intrång vindkraftverken gör i avseende kulturella värden går i stor utsträckning att återställa genom att nedmontera vindkraftverken, riva dess fundament och avlägsna annan tillhörande materiel.

Sällsynta växter av särskild betydelse som kunde påverkas av vindkraftverksparkernas uppförande och drift har inte påträffats. Ön Rödsjär är däremot en reproduktionslokal för apollofjärilen (*Parnassius apollo*). Apollofjärilens biotop på Rödsjär kommer delvis att förstöras genom den markexploatering som sker så vindturbinerna och tillhörande sevicevägar anläggs. Eftersom apollofjärilen genom naturskyddslagstiftning erhållit en status som särskilt skyddsvärd, krävs landskapsregeringens tillstånd för att förverkliga projektet till de delar fjärilens biotop utplånas. Fågelfaunan och fladdermöss kan potentiellt påverkas negativt av vindkraftverk och de kan förolyckas genom kollisioner med vindkraftverkens rotorblad. Det är därför skäligt att genom villkor påföra tillståndshavaren skyldigheten att följa upp fågellivet (och fladdermöss) kring vindkraftverken. På kobbarna Fjärdgrunden vid Rödsjär finns fem välutvecklade rundhällar. Även om de saknar juridisk skyddsstatus har de ett visst rekreationsvärde. En av dessa hällar kommer genom projektets förverkligande att förstöras. Rundhällar, vilka har formats genom inlandsisens slipande verkan, är emellertid vanligt förekommande istidssformationer på Åland, i Skärgårdshavet och södra Finland.

Tillståndshavaren har genom arrendeavtal rätt till förfogande över de fastigheter på vilka vindkraftparkerna uppförs. Kommunala byggnadslov finns för uppförande av vindkraftverken.

Med iakttagande av i detta beslut givna villkor och med beaktande av vindkraftverkens placering föranleder vare sig uppförande eller driften av vindkraftparkerna någon i miljöskyddslagens 22 § avsedda påföljder. Vid prövning av denna bestämmelse har beaktats den totala inverkan som verksamheten kan ha ensam för sig eller tillsammans med andra verksamheter. De förutsättningar för tillstånd avseende verksamhetsutövarens organisation, sakkunskap och solvens som anges i 23 § miljöskyddslagen är uppfyllda. Verksamhetsutövaren har visat sig vara organiserad på ett sätt som är tillräckligt och trovärdigt för skötseln av ifrågavarande verksamhet och som skapar en grund för en ur miljöhänseende korrekt skötsel av verksamheten.

Frågan om verkställighet och inledande av verksamheten trots sökande av ändring har prövats enligt 13 § 2 mom LL (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd. Beslutets

verkställighet gör inte ändringssökande onödigt. Verksamhetens miljöpåverkan har beaktats vid bestämmande av säkerhetens storlek.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med punkt 14.2 i taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, godkänd av Ålands landskapsregering genom beslut nr 30/2007.

Vindkraftpark över 20 MW	€	1682,00
Annonskostnad	€	293,41
Lantmäteriverket, sakägarförteckning	€	0
Totalt *	€	1975,41

* Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Kartor över vindkraftverkens placering
3. Besväransvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras i Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets ärendeakt.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,

Ordförande Ulrika Karlsson
Prövningsnämnden

Föredragande Robert Sundström
Miljöhandläggare

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ansökan har inkommit till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet 25.01.2008.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 12 september - 3 oktober på Hammarland, Eckerö, Jomala och Föglö kommuners samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland den 12 september. Av delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Inget yttrande har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har begärt och erhållit utlåtande enligt nedan:

- Jomala kommun
- Föglö kommun
- Hammarland kommun
- Landskapregeringens miljöbyrå (naturvårdsenheten)
- Landskapregeringens museibyrå

Bemötande

Sökanden har beretts tillfälle att yttra sig över sådant som tillförts ärendet av annan än sökanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på Hammarland, Eckerö, Jomala och Föglö kommuners, Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet, Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets kansli och vid Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. Av delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.